

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 29. — ŠTEV. 29.

NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY, 4, 1926. — ČETRETEK, 4. FEBRUARJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

KONFERENCA MED MAJNARJI IN BARONI PREKINJENA

Tretja konferenca med antracitnimi premogarji in delodajalci je bila popolnoma prekinjena. — Vsega so krivi požrešni delodajalci. — Dosedanja antracitna stavka se je izpremenila v izprtje ali lockout. — Nikake državne kontrole premoga.

PHILADELPHIA, Pa., 3. februarja. — Najnovejši poskus, da se uravna stavko 158,000 antracitnih premogarjev, je ostal prav tako neuspešen kot vsi prejšnji poskusi, in tega so izključno krivi pohlepni in požrešni lastniki premogovnikov. Niso namreč hoteli popustiti niti za en las, dočim so dali zastopniki premogarjev najbolj obširne koncesije.

Konferenca premogarjev in delodajalcev je bila včeraj zvečer odgojena. Kot na prejšnjih so vztrajali lastniki premogovnikov tudi na tej konferenci pri zahtevi, da se uveljavi arbitracijo, dobro vedoč, da bodo pri takih sodiščih delavci vedno oškodovani.

Zastopniki delavcev seveda niso hoteli privoliti v to in vsled tega so bila pogajanja prekinjena. Predsednik United Mine Workers John Lewis, je izdal po odgojenju izjavo, v kateri je rekel, da je treba sedaj smatrati prekinjenje obratovanja ne za stavko, temveč za izprtje ali lockout. Nismo mogli iti dalje, — je rekel. — Mi ne moremo in ne bomo sprejeli prisilnih razsodišč. Za skledo leče nočemo prodati pravice premogarjev.

Na včerajšnji konferenci, ki je trajala štiri ure, so predložili delodajalci "mirovno pogodbo". V nji so predlagali, naj imenuje Charles E. Hughes tri razsodnike, kojih razsodbe naj bi bile pravomočne pri vseh mezdnihih sporih, na temelju pet let veljavnega kontrakta. Ta predlog pa so zastopniki delavcev soglasno odklonili.

Nato so prišli lastniki premogovnikov z nadaljnim predlogom, ki se je glasil približno takole:

Premogarji naj se vrnejo na delo ter naj delajo pod staro mezdno lestvico do 31. marca 1927. Medtem pa naj bi razmišljalo premogovno razsodišče o novem delavnem kontraktu, ki naj bi bil veljaven do 31. avgusta 1930.

Nato so stavili premogarji amendment, ki je strašno razburil lastnika premogovnikov George Hadesty-ja.

— Vaš amendment, — je zakričal, — uničuje duha in namen našega predloga. Vi zopet zahtevate check-off sistem, katerega ne bomo nikdar dovolili. Vi tudi skušate podaljšati sedanjo mezdno lestvico do 31. marca 1928.

Predlog in amendment sta bila nato odklonjena.

Premogarji so nato zahtevali, naj se skliče konferenca vsega meznega komiteja, a lastniki premogovnikov niso hoteli privoliti ter so glasovali proti predlogu. Nato je bila konferenca odgojena z določbo, da se jo zopet lahko skliče na prošnjo ene interesiranih strank.

Lewis je poudarjal, da so bili premogarji pripravljani vrniti se na delo pod skoro istimi pogoji, ki so obstajali do izbruha stavke, da pa so hoteli lastniki premogovnikov privoliti v to le pod pogojem, da se najprej obvežejo, da bodo sprejeli sklenjenje svojih plač potom razsodišča.

Delodajalci so izdali izjavo, da ne zavrača Lewis le razsodišča, temveč vse. — Vsak poskus za konec stavke je Lewis preprečil. On je spravi pogajanja na mrtvo točko ter zavzel stališče, da je mogoče uravnati stavko le na temelju njegovih pogojev.

HARRISBURG, Pa., 3. februarja. — Poskus governorja Pinchota, da uravna stavko antracitnih premogarjev ter prereči v bodoče slično prekinjenje obratovanja je bil preprečen včeraj popoldne. Predlagal je, naj se proglasi industrijo trdega premoga za "javno utiliteto" ter jo spravi na ta način pod državno okontrolo, a komitej za rove je sklenil po javnem zaslišanju neugodno poročati o tej pred-

Morilca Rossa so odvedli iz Ossininga

Morilca Rossa so prevedli močno zastraženega iz smrtne hiše v Sing Singu v Minelo, kjer bo pričal v procesu proti Klvani.

Vsled povelja višjega sodišča je nastopil v sredo zgodaj jutraj Ambrose Ross, ki čaka v smrti hiši v Sing Sing na usmrčenje, svoje potovanje v Mineolo, da nastopi kot prič v morilnem procesu proti svojemu tovarišu, Stanleyu Klvani. Prvikrat bo razodel podrobnosti roparskega napada na National Bank v Bellmore, izvršenega dne 4. aprila 1924. Kot znan, je našel pri tej priliki svoj smrt prodajalec bondov, Ernest Whitman.

Ross sedi v smrti hiši že pol drugo leto. Njegovo usmrčenje bi moralo biti že davno izvršeno, a je bilo preloženo trikrat v enem tednu ter je sedaj določeno na ta dan, ki se prične 15. februarja. Domnevati je, da je bil Ross pripravljen nastopiti kot obremenilna priča proti Klvani le pod pogojem, da se izpremeni njegovo lastno smrtno obsodbo v dosmrtno ječo.

Prvikrat se je zgodilo, da so spravili jetnika iz Sing Singa tako zgodaj jutraj in s tako močnim spremstvom. Ross je bil priklenjen na jetniškega paznika Galvina ter je sedel z njim in dvema drugima paznikoma v prvem avtomobilu. Temu je sledil privatni avtomobil wardena Lavessa. Vsi spremljevalci so bili močno oboroženi.

Pokojni Clark je imel tri hčere.

Tri ženske izjavljajo, da so hčere pokojnega senatorja Clarka in zahtevajo delež pri veliki zapuščini.

BUTTE, Montana, 2. februarja. Tri ženske, ki trdijo, da so hčere pokojnega zveznega senatorja Clarka iz Montane, so se naenkrat pojavile ter zahtevajo svoj delež pri veliki zapuščini.

V petletji, ki je bila vložena včeraj v okrajnem sodišču, izjavljajo, da so bile "namenoma" izpuščene iz testamenta. Prosijo sodišče, naj razveljavi pred kratkim izdano odločitev glede veljavnosti oporoke.

Clark je umrl dne 2. marca 1925 v New Yorku. Njegova zapuščina cenijo na petdeset milijonov dolarjev. To velikansko premoženje naj bi se razdelilo med njegove vdovo, dva sinova in različne dobrotne zavode, prijatelje in daljne sorodnike.

Imen treh žensk, ki oporekajo testamentu, niso objavili.

Odnosaji med Vatikanom in Turčijo.

PERA, Turčija, 2. februarja. Poroča se, da je Vatikan obvestil francosko vladu, da Francije ne priznava še nadalje kot protektorice katolikov v Turčiji. Apostolski delegat v Carigradu je baje dobil navodila, naj uveljavi diplomatske odnose med Sveto stolico ter turško vladu v Angori.

logi. S tem sklepom je bila predloga pokopana, kajti zakonodaja gotovo ne bo strmoglavila odločitve komiteja, ker so zakonodajalci pod kontrolo premogovnih in železniških magnatov.

Mednarodna premogovna konferenca.

Anglija namerava povabiti zastopnike štirih narodov na premogovno konferenco. — Kralj je pri otvorjenju parlamenta rekel, da bo konferenca sestavila enotne ure za delo v rovi. Skušajo tudi uveljaviti enakost stroškov.

LONDON, Anglija, 3. febr. — Angleški kralj je imel pri zopetnem otvorjenju parlamenta nagovor, v katerem se je zavzel za spravo, ki naj bi služila kot strelovod za industrijalne viharne oblake, ki se zbirajo nad novim basenjem parlamenta.

Tekom svojega govora je omenil, da so povabili vse glavne, premog proizvajajoče države Evrope na konferenco, ki naj bi se v kratkem sestala tukaj in koje namen bi bil sestaviti uspešen mednarodni dogovor za reguliranje delovnih ur. Razlika v delovnih urah v Angliji ni v deželah njenih evropskih tekmecev je glavni vzrok depresije v angleški premogovni industriji.

Interesi naroda so glavna stvar, ter pozivljam vse stranke, naj zro v bodočnost in duha sprave in tovarištva in naj se izognejo vsaki reakciji, ki bi zavlekla povratek dobre trgovine in prosperitete, katero smo tako dolgo pričakovali, — je rekel kralj s slovesnim glasom in prav posebno je poudarjal naslednji odstavek:

— Iz pretekle jeseni so se pričela prikazovati znamenja oživljenja industrije, a narastek zaupanja, od katerega je odvisno oživljenje, je ustavil naš industrijalni boj.

Francoska, nemška, belgijska in italijanska vlada so bile povabljene, naj prisostvujejo konferenci glede delovnega časa. To se smatra za poskus Anglije, da se iznači produktivne stroške v tej deželi s produktivnimi stroški kontinentalne Evrope. Iz govora kralja je bilo razvidno, da bosta premog in ekonomija glavni točki poslovnika novega parlamenta.

Zunanje zadeve so zavzemale v kraljevem govoru le podrejeno mesto, kajti kralj je le mimogrede omenil izoroževalno predkonferenco v Ženevi.

Nemčija prosi za sedež v Ligi.

BERLIN, Nemčija, 3. februarja. Danes zvečer bo poslala Nemčija v Ženevo prošnjo, s katero se poteka za formalen vstop v Ligo narodov.

Samomor tekstilnega mogotca.

DAYTONA BEACH, Fla., 3. februarja. — William M. Wood, prejšnji predsednik American Woolen Company, eden najbolj brutalnih izkorščevalcev in sovranih organiziranih delavcev, ki je prišel sam v deželo kot reven priseljence, se je usmrtil tukaj v nekem gozdišču s kroglico, katero si je pogнал v možgane skozi usta.

Poroča se, da je bil Wood že več let bolehen in da je radi tega odstopil od predsedništva American Woolen Company.

logi. S tem sklepom je bila predloga pokopana, kajti zakonodaja gotovo ne bo strmoglavila odločitve komiteja, ker so zakonodajalci pod kontrolo premogovnih in železniških magnatov.

Odpravnina za bivše nemške kneze

Vse nemške stranke so se združile glede akcije, tikajoče se zahtev prej vladajočih knezov. Zavzele se bodo za skupno predlogo, s katero bo ustvarjeno posebno sodišče v Lipskem.

BERLIN, Nemčija, 3. febr. — Člani demokratične, centristične, bavarske in ljudske stranke v nemškem državnem zboru, so se dogovorili, da bodo vložili skupno predlogo za uravnavo zahtev prejšnjih nemških vladarjev. Bistvo te predloge je ustvarjenje posebnega sodišča, v Lipskem, obstoječega iz devetih članov, pod predsedstvom zveznega višjega sodnika, dr. Walter Simonsa.

Podpredsednika in šest članov, ki morajo biti vsi juristi, naj bi imenoval predsednik von Hindenburg, dočim naj bi preostala dva člana imenoval predsednik najvišjega sodišča, na temelju nominacije strank.

Predloga določa, naj se gledišča, gradove, zbirke in parke, ki so bili last prejšnjih vladarjev ter dostopni občinstvu, izroči državam. Sodišče naj razmišlja o ekonom. položaju obeh strank. Uravnave, ki so bile že uveljavljene, se larko izroči temu posebnemu sodišču potom medsebojnega dogovora obeh spornih strank.

Predloga poudarja, da naj se predlagano postavo izvede nad Zidi, ki so prišli v Nemčijo po avgustu leta 1914 kot profitirji: nad lastniki department prodajalen, ki so uničili neodvisni srednji razred, ki so nakupili posestva, družinski nakit itd., ki se je nahajal prej v nežidovskih rokah, in nad Zidi, ki so potom ne-nemškega asopisja in škodljivih gledaliških predstav škodovali nemški kulturi ter izpodkopali notranji mir.

Pojasnen smrtni slučaj.

Uradna preiskava glede smrti šestdesetletne Mrs. Estelle Christie z zapadne 261. ceste, koje truplo so našli poleg nezvestne hčerke Sofije, je dokazala, da so žamsko zadržali premogovni plini, dočim je bila hčerka le omanjena.

Pomožni okrajni pravdnik Geehan je potom zaslišanja enega treh sinov zamle ugotovil, da se je v stanovanju pogosto izdelovalo majho za izdelovanje žganja, kljub protestom, matere, ki se je pogosto pritožila nad nevarnimi parami, ki se razvijajo tekom fermentiranja.

Izjava predsednika Coolidge-a.

WASHINGTON, D. C., 3. febr. Predsednik Coolidge je izjavil, da ni treba smatrati za resno kritiko v kongresu in izven njega tikajoče se njegove administracije, posebno pa ne krške, ki se tere vstopa Združenih držav v svetovno razsodišče.

Prejšnji kronprinc nima penzije.

BERLIN, Nemčija, 3. febr. — Kot je ugotovil neki zastopnik pruskega finančnega ministertva pred justičnim odsekom državnega zbora, ne dobiva prejšnji kronprinc nikake penzije od države. Ostali sinovi prejšnjega kaiserja pa dobivajo penzije.

STAVKOKAZI V PREMGOVNIKIHI

Kongresnik Somers je izjavil, da bodo importirali tolpe stavkokazov, ki bodo delali z možmi, o katerih se domneva, da bodo zapustili unijo. — Newyorški gangsterji jih bodo stražili. — Usodepolne posledice.

WASHINGTON, D. C., 3. februarja. — Kongresnik Andrew Somers, demokrat iz Brooklyna, je izjavil, da bodo v teku dveh tednov zaposleni stavkokazi v natracitnih rovi Pennsylvanije in če bodo slednji poginani nazaj, bodo poslani v premogovna polja oboroženi gangsterji iz New Yorka.

Rekel je, da bo posledica tega prelivanje krvi, številni izgredi ter še bolj trpko razporeženje kot prevladuje že sedaj. Člani kongresa iz antracitnega okraja so vznemirjeni vsled tega poročila, kajti posledice, tako industrijalne kot politične, kot se je izrazil eden teh kongresnikov, bi bile preveč strašne, da bi si jih mogli sedaj predstavljati.

Poročila uradnikov Lehigh Valley in Wyoming Valley Coal Company potrjujejo mnenje, ki že dolgo prevladuje tukaj, da sta obe strani v premogarskem sporu dosegli konec in da bodo nudili stavkokazi edino sredstvo iz zagate.

Delodajalci so prepričani, da bodo lahko zmanili najmanj deset odstotkov skupnega števila premogarjev, da delajo v rovi kot neunijski premogarji. Premogarji nimajo nikakih skladov več, kajti njih stavkarski sklad, ki je znašal ob pričetku stavke osem milijonov dolarjev, je popolnoma osušen.

Ce se ne bodo hoteli močje vrniti na delo, so delodajalci baje pripravljeni importirati gangsterje. Kongresnik Somers pravi, da pozna več takih organizacij v New Yorku. Ti profesionalni stavkokazi bodo importirani v antracitna premogovna polja in vsi bodo oboroženi.

Na temelju postav v Pennsylvaniji ne more nikdo opravljati dela premogarja brez certifikata, ki kaže, da je res premogar. To pa ne bo baje nikaka ovira za importiranje stavkokazov. Ti lopovi bodo šli v rove kot ročni delavci.

Neki član kongresa iz Pennsylvanije je rekel: — Šli bodo v rove, sedeli tam z nabasanimi revolverji ter čakali, da se bo kaj pripetilo. — Neki drugi član kongresa iz antracitnega okraja je rekel: — Če se bo zgodilo to, bo izbruhnil tam gori pekel.

Neki visok uradnik, katerega so vprašali po telefonu, je rekel, da je čul o tej možnosti. Ni zanikal vrjetnosti poročila. Na vprašanje, kdaj bodo rovi otvorjeni s stavkokazi, je odgovoril: — Ne zaenkrat.

Loucheur je bil operiran

PARIZ, Francija, 3. februarja. Louis Loucheur, prejšnji trgovski minister, se je podvrgel včeraj zjutraj operaciji na slepču. Operacija je uspešno izpadla in popoldne se je glasil, da je njegovo stanje tako zadovoljivo kot pač mogoče v takih okoliščinah.

DENARNA IZPLACILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.70 2000 Din. — \$37.20 5000 Din. — \$92.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.10 500 lir \$21.75

300 lir \$13.35 1000 lir \$42.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljavo, ki presega PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ

LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslati denar v roko.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V

NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 6897

